

BİRİNCİ BÖLÜM

Birce, evlerinin arka sokağındaki dar ve loş dükkâna girdi. Yedinci sınıf ders kitaplarını verip onların yerine tatile okuyabileceği kitaplar alacaktı. Bu dükkânda okunmuş masal, öykü, şiir kitapları, romanlar bulunurdu; hem de ucuza...

Genzine dolan toz kokusuna aldırmandan kitapları inceledi. Beğendiklerini ayırdı. Alt raftakilere daha iyi bakabilmek için diz çöktü. Kalın kitaplardan birinin adı ilgisini çekti: *Gizli Geçitleri Bulmanın Yolları*. Eline aldı, evirdi çevirdi, seçtiklerinin yanına koydu. Hepsini kucaklayıp kitapçının tahta masasına götürdü. Adam gözlüğünün üstünden kitaplara bakıp hesap yaptı.

“Bunların ederi senin ders kitaplarından daha fazla, üstüne para verebilecek misin?”

Birce ezilip büzüldü:

“Hayır, hiç param yok. Ama bizim evde okunmuş çok kitap var, size onlardan da getiririm, bunların hepsini almak istiyorum, lütfen!”

Kitapçı gülümsedi:

“Peki al ama iki tane daha okunmuş kitap getir sonra.”

Birce eve bir solukta geldi, merdivenleri koşa koşa çıktı. Zili çalarken yüreği yerinden fırlayacak gibiydi. Kapıyı kardeşi Ece açtı. Gözlerini devirerek,

“Anne, şuna bak, ne çok kitap almış! Açgözlü n’olcak işte!” diye bağırdı.

Birce öylesine mutluydu ki Ece’ye yanıt vermedi. Başka zaman olsa onu nasıl susturacağını iyi bilirdi.

Annesi kitapları görünce sevindi:

“Yaz tatilinde başka kitap istemezsin artık benden!”

“Yok canım, daha neler anne! Ben bunları bavuluma koyacağım, orada okur bitiririm hepsini.”

“Hepsini alsan da okuyamazsın, birini seç, onu götür. Bavulunu gözden geçirdin mi? Havlu koyacaktın, koydun mu?”

“Bugün dördüncü soruşun anne, havlumunu da, pijamamı da koydum. Her şeyim hazır.”

Kitapların hepsini gözden geçirmek, tek tek incelemek, arka kapaklarını okumak istiyordu. Ece tutturmuştu, ille de onlara ablasından önce bakacaktı. Birden kavgaya tutuştular.

“Birce ne olur izin versen, beraber baksanız...”

Annesinin bu sözü Birce’nin hoşuna gitmemişti, kitaplarına yalnızken bakmak istiyordu. Ece en kalın olanını kaptı, hışımla yere atıp odadan çıktı. Ağlamaklı sesiyle bağırdı:

“Al! Oku! Sanki bayılmıştık senin eski püskü kitaplarına!”

Birce sakinleşmeye çalıştı. Yerdeki kitabı eline aldı. Kapaktaki yazıyı yeniden okudu: *Gizli Geçitleri Bulmanın Yolları*. Bu isim nedense onu heyecanlandırmıştı.

Kendine özgü kokusu olan eski kitapları okumak için sabırsızlanıyordu.

Annesi akşam yemeğine çağırdığında odasından isteksizce çıktı. Babasının işten geldiğini bile duymamıştı.

“Babacığım, ne zaman geldin? Hoş geldin!”

“Sana getireceğim bir şey olsaydı, duyardım geldiğimi, değil mi?” diye şakayla karışık sitem etti babası.

Ece kasım kasım kasıldı:

“Ben açtım babama kapıyı. Getirdiği çikolatayı da bana verdi, yaaaa!...”

Annesi hemen atıldı:

“Ece, çikolata ablanla ikinizin, ona göre!”

Ece yine mızıklamaya başlamıştı: “Ama neden hep onunla paylaşıyorum her şeyimi, hem babama ben açtım kapıyı.”

Birce, kaşlarını kaldırdı, dudağını büktü, onu küçümseyen bir yüz hareketi yapıp babasına döndü:

“Baba, bil bakalım bugün ne oldu?”

“Annen söyledi, bir kucak kitapla gelmişsin eve. Pazarlık mı yaptın kitapçıyla?”

“Hayır, ama bizim evde okunmuş çok kitap olduğunu, ona iki tane daha kitap götürebileceğimi söyledim.”

“Hangi kitaplardan söz ediyorsun?”

“Seninkilerden...”

Annesi kahkahayı koyverdi. Babası sinirlenmişti:

“Kitaplarıma ellemek yok küçük hanım! Onları, eski kitap alanlara benden habersiz verecektin, öyle mi?”

“Hayır, baba... Senden habersiz değil. Hem... senin okuduğun kitaplar verilmiyor da benim okuduklarım neden verilecekmiş? Ders kitaplarımı verebilirim ama öykü kitaplarımı, romanlarımı vermek istemiyorum.”

“Sevdiğin kitapları sen de verme kitap kurdu. Okul kitaplarını para verip alırsın. Bir daha benim kitaplarımla ilgili tek söz yok, anlaştık mı?”

“Peki baba, anlaştık!”

O arada, Ece kimseye fark ettirmeden mutfaktan ya-vaşça dışarı süzölmüş, çikolatayı midesine indiriyordu.

Birce sayfalar arasında çoktan kaybolmuştu. Kitaba adını veren “*Gizli Geçitleri Bulmanın Yolları*” adlı masalı okurken elektrikler kesiliverdi. Cümle yarıda kalmıştı. Oysa Birce bu masalı çok merak ediyordu. Birdenbire karanlığa gömölünce sinirlendi:

“Anneee, elektrik kesildi.”

Babası muzipçe seslendi:

“Bizim burada kesilmedi, sizin orada kesildi mi?”

“Ya baba, biliyorum işte, elektrik her yerde kesik; bana ışık bulun!”

Ece ağlayıp tepiniyordu:

“Yaaa, dizi filmin en heyecanlı yerinde kesildi yaa!”

O sırada annesi elindeki mumla Birce'nin odasına girdi.

“İstersen pijamanı giy, dişlerini fırçalayıp yat Birce, elektrik ne zaman gelir belli olmaz. Nasıl olsa bavulun da hazır. Mum ışığında kitap okuyayım deme sakın!”

Annesi mumu bırakıp gitti. Titrek alev, açık sayfaya vuruyor; kitap, olduğundan daha da eski görünüyordu. Birce masalı öylesine merak ediyordu ki kitabı mum ışığında okumayı denedi. Sayfayı ölgün ışığa iyice yaklaştı-
rarak okudu:

“Mum alevinin büyüleyici bir etkisi vardır. Binlerce yıl boyunca gecelerini mum ışığında geçirmiş olan atalarımız, bu büyülü nesneye bakarken yaşamın gizemlerini içeren masallar yazmışlardır. İşte bunlardan birini okuyacaksınız.”

Birce gözlerine inanamadı. Ürperdi. Kitapta yazan tümceyi bir daha okudu. Merakı daha da arttı. Bu cümleyi mum ışığında okuması bir rastlantı mıydı? Masalı okumaya devam etti...

“Mavi zaman içinde, eski hamam dibindeyiz. Masallar yüz yıllar, bin yıllar öncesindedir de ondandır ‘Mavi Zaman’ deyişimiz. Ne uzundur, ne kısadır, ustadır masalımız. Kapısını kendi açar, kendi kapar! Tadı bundan artar!

Develer tellâl, pireler bakkal, kurbağalar berber değil bu masalda. Tellâlî da, bakkalı da, berberi de senin benim gibi insan. Develer, pireler, kurbağalar evcilleşmiş; eski hamam içinde top oynarlar. Sözü uzatmayalım, gelelim anlaşmamıza.

Onca kitabın içinden bunu seçmen bir rastlantı olamaz değil mi? Şimdi bir sözleşme yapmalıyız seninle. Bu masalı okumaya başlarken bilmelisin ki, ya sonsuza taşımalsın bu gizemi ya da hemen bırakmalısın okumayı. Çünkü o sana,

dereden tepeden, dumanlı dağlardan, ateşli sulardan geçip de geldi.

Senin dünyanın hangi zaman diliminde olursa olsun, suyun ateşinin kaynağındaki gizemi bulmalısın. Masalım seni Mavi Zaman'daki hamama götürecektir, çözmen için gizemi.

Sakin demeyesin; hamamın kubbesi yok, tası yok, kurnası yok, suyu yok! İşte ilk ipucu sana. Dünya güzeli su perisi hâlâ yıkıyor orada.

Ben kim miyim? Sahi, tanıtmadım kendimi sana. Bu masalın senden önceki anlatıcısıyım. Mavi Zamanlar'ın Dolunay Masalcısından öğrendim bunları...

Masallarımın dolambaçlı yolları gizli geçitlere açılır hep. Şunu bilesin ki; bir masalımı okuyan ikincisini eline geçirse bile asla okumamalıdır. Çünkü çözdüğümüz her sır yük bindirir omuzlarımıza. İndiriverelim yükü dedik mi sular köpürür, dağlar uyanır, sır perileri üzülür. Gizli geçitlerin yolunu bulmaya hazır mısın?"

Tam o sırada Ece, ablasının odasının kapısında bitiverdi. Aralığa gözünü uydurup içeri baktı, ciyaklamaya başladı:

"Anneeee, ablam kitap okuyoooo!"

Birce yerinden sıçradı, yüreği korkuyla hopladı. Sonra elini dudaklarına götürerek Ece'ye sus işareti yaptı.

Annesi duymuştu. Bir anda odanın kapısında bitiverdi.

"Birce, ne yapıyorsun? Mum ışığında kitap okunur mu? Gözlerine hiç acımıyor musun?"

Birce kitabı kapadı, mumu eline alıp dişlerini fırçalamaya gitti. Diş macunu ile köpürttüğü dişleri, banyonun

aynasına vuran mum ışığında gözüne yarasa dişleri gibi göründü.

Aynaya biraz daha yaklaşıp iki derin çukur gibi yansıyan gözlerini seyretti. Yüzünü inceledi, iskeletini görüyor gibi oldu bir an. Saçmalıyorum, diye geçirdi içinden. Yine de yüzüne bir korku dalgası yayıldı. Ece'nin şıpıdık terliklerini sürüyerek içeri girmesiyle toparlandı.

“Anneee, ablam dişlerini güzel fırçalamadı, aynaya bakıp oyun oynuyoo!”

Birce dudak büktü:

“Ayyy, hiç çekilmiyorsun gecenin bu karanlığında. Sanki dişlerimi görmüş de...”

Ece, “Anneme söyleyeceğim seni,” diyerek banyodan çıktı.

Birce ters ters baktı arkasından. Bu çocuk bana hesap sormak için gelmiş sanki dünyaya, diye düşündü. Ağzını çalkaladı, mumu alıp odasına gitti, pijamalarını giyip yattı.

Kitabı alıp okumak geçti aklından bir an, bu düşünceyle kalbi küt küt çarptı. Ama annesini kızdırmayı göze alamadı. Yatağına oturup mumun odanın içinde dans eden oynak ışığını seyretti bir süre, sonra mumu üfleyip yatağına girdi.

Yolculuğa çıkacak olmanın ve okuduğu masalın heyecanı, onu uyutmuyordu; uyku alıp başını gidince geç saatlere kadar yatakta dönüp durdu.

Birce'nin yazdığı öykü, yarışmaya katılan beş yüz elli iki öykü arasından ikinci olmuştu. Öğretmeni ona

ilköğretim okulları arasında düzenlenen öykü yarışmasını duyurduğunda içini çekip mırıldanmıştı:

“Onca öykü arasından benimki kazanacak değil ya, rüyamda görsem inanmam! Okulumuzda Arzu gibi ödüllü öğrenciler varken sıra bana gelmez.”

Öğretmen önce bakışlarıyla yanıtlamış, sonra sözleriyle yüreklendirmişti onu:

“Başarmak istiyorsan önce düş kur, kendine güven. Sonra ne yapacağını zaten biliyorsun...”

Birce yazmaya hemen o gece başlamış, el yazısı ile üç sayfa tutan öyküsünü öğretmenine verdiği gün, içinde bir hafiflik duyumsamıştı. Ondan sonrası hızla gelişmiş, öyküsü okulda seçilen beş öykünün içine girmiş, yarışmaya gönderilmişti.

Sonuçların açıklanacağı gün okulun müdürü, öğretmeni ve yarışmaya öyküsü gönderilen dört okul arkadaşıyla birlikte ödül töreninin yapılacağı Belediye Kültür Merkezi'nin büyük salonundaydılar.

Birce'nin heyecandan bacakları titriyor, sık sık tuvaleti geliyordu. İçinde bir ateş topu yuvarlanıyor gibiydi, karnına sancılar saplanıyordu.

Mikrofondaki ses ne zaman ismini okudu, öğretmeniyle birlikte nasıl sahneye çıktılar, ödülünü Milli Eğitim Müdürü'nün elinden ne zaman aldı, bilemiyordu.

Gözü etrafı görmeye başlayınca, izleyenler arasında önce annesini, sonra babasını ayırmadı. Müdür, öğrencisinin ödül aldığını bir gün önce öğrenmiş, Birce'nin annesi ve babasını da çağırmıştı törene. “Arkeolojik kazı

alanında bir haftalık tatil” kazandığını öğrendiğinde Birce'nin gözleri bir başka ışıldıyordu. Okullarından biri ödül kazandığı için arkadaşları da mutluuydu.

Birce için asıl ödül, anne ve babasından kazı alanına gitme iznini alması olmuştu. Babaannesi ve halalarının, “Çocuğu yılanların, çıyanların cirit attığı bir yere yalnız gönderiyorsunuz, amma da gamsızsınız... Tövbe, tövbe! Başına bir iş gelirse görürsünüz gününüzü!” diye çıkışmalarından sonra annesiyle babası Birce'yi göndermekten vazgeçer gibi olmuşlardı. Neyse ki, sonunda izin vermişlerdi.

Yarışmanın birincisi Aktan, üçüncüsü Sevilay ve mansiyon alan Işıl ile birlikte gidecekti kazı alanına. Ödül töreni sırasında birbirlerini göz ucuyla süzmüş; ama birkaç kutlama sözcüğü dışında pek bir şey konuşmamışlardı.

Birce bunları düşünürken elini başının ucunda duran kitaba uzattı. Kitapların içine yüzlerce insanın dalıp gittiğini, yüzlerce insanın da kitapların içinden çıkıp yaşantımıza girdiğini düşündü.

Acaba “gel” desem kitabın içinden çıkıp gelen olur mu, diye düşündü. Birce'ye sürekli bir şeyler anlatan bu kitap, kapalıyken bile açıktı sanki.

Birce, pikesine sımsıkı sarıldı, gözlerini iyice yumdu. Birkaç kez gözlerini karanlığa açıp kapadı.